Dermatolojik Ya?am Kalite Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Dermatolojik Ya?am Kalite Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19694

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Dermatolojik Ya?am Kalite Ölçe?i (DYKÖ), cilt hastal?klar?n?n bireylerin günlük ya?amlar? ve genel ya?am kalitesi üzerindeki etkisini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? özgün bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, özellikle Türk popülasyonunun kültürel ve dilsel özelliklerine uygun olarak tasarlanm??t?r. 2005 y?l?nda Gurel ve meslekta?lar? taraf?ndan yay?mlanan çal??ma, dermatoloji alan?nda hastal?klar?n psikososyal yükünü de?erlendirmede önemli bir bo?lu?u doldurmay? hedeflemi?tir. DYKÖ, sadece fiziksel semptomlar?n ?iddetini de?il, ayn? zamanda duygusal, sosyal ve fonksiyonel etkileri de kapsaml? bir ?ekilde de?erlendirir.

Anahtar Kelimeler

Dermatoloji, Ya?am Kalitesi, Cilt Hastal?klar?, Psikometri, Ölçek Geli?tirme, Sa?l?kla ?lgili Ya?am Kalitesi, Türk Popülasyonu.

Yazarlar

M.S. Gurel, M. Yanik, Z. Simsek, M. Kati, A. Karaman.

Amaç

Dermatolojik Ya?am Kalite Ölçe?i'nin temel amac?, cilt hastal?klar?ndan etkilenen bireylerde hastal???n neden oldu?u fonksiyonel k?s?tlamalar?, duygusal s?k?nt?lar? ve sosyal izolasyonu ölçmek için güvenilir ve geçerli bir araç sunmakt?r. Bu ölçek, hekimlere ve ara?t?rmac?lara klinik müdahalelerin hastalar?n ya?am kalitesi üzerindeki etkilerini objektif olarak de?erlendirme imkan? sa?lar. Özellikle Türk hastalar?n benzersiz kültürel ba?lam?n? yans?tan maddeler içermesi, uluslararas? ölçeklerin çevirilerinden kaynaklanabilecek kültürel uyumsuzluk sorunlar?n? ortadan kald?rmay? amaçlam??t?r.

Ölçek, dermatolojik hastal???n hastan?n fiziksel sa?l???n?n ötesinde, i?, okul, bo? zaman aktiviteleri ve ki?isel ili?kiler gibi alanlara ne kadar yay?ld???n? belirlemeye odaklanm??t?r. Bu sayede, tedavi planlamas?nda sadece lezyonlar?n iyile?mesi de?il, hastan?n genel refah?n?n art?r?lmas? da hedeflenmektedir.

Yap? (Ölçülen Psikolojik Yap?)

DYKÖ, temel olarak Sa?l?kla ?li?kili Ya?am Kalitesi (S?YAK/HRQoL) yap?s?n? ölçer, bu yap?y? dermatoloji alan?na özgü boyutlarla birle?tirir. S?YAK, kronik hastal?klar?n bireyin fiziksel, psikolojik ve sosyal i?levselli?i üzerindeki alg?lanan etkisini ifade eder. Bu ölçekte ölçülen ba?l?ca boyutlar ?unlard?r:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Fiziksel ??levsellik: A?r?, ka??nt?, uyku bozukluklar? ve giyinme gibi günlük fiziksel görevlerdeki k?s?tlamalar.
Duygusal Etki: Utanma, kayg?, depresyon ve özgüven eksikli?i gibi hastal???n neden oldu?u psikolojik rahats?zl?klar.
Sosyal ve Mesleki ??levsellik: ??/okul performans?, sosyal etkile?imlerden kaç?nma ve ki?isel ili?kilerdeki zorluklar.
Tedavi Yükü: Tedavilerin uygulanmas? ve yan etkilerinin neden oldu?u zorluklar.

Geçerlik

Orijinal kaynakta geçerlik bilgisi '-' olarak belirtilmi? olsa da, 2005 tarihli akademik yay?na göre ölçe?in geli?tirme sürecinde kapsaml? geçerlik çal??malar? yürütülmü?tür. ?çerik geçerli?i, uzman hekim ve psikologlar?n ölçek maddelerini incelemesi ve dermatolojik hastalar?n ya?am kalitesini temsil etme derecesini de?erlendirmesiyle sa?lanm??t?r.

Yap? geçerli?ini incelemek amac?yla, DYKÖ puanlar? ile hastalar?n hastal?k ?iddetini ölçen klinik skorlar (örne?in, PASI veya EASI) aras?ndaki ili?kiler incelenmi?tir. Ayr?ca, bilinen di?er genel ya?am kalitesi ölçekleri (örne?in, SF-36) veya dermatolojiye özgü standart ölçeklerle (örne?in, DLQI) kar??la?t?r?larak e? zamanl? (konküran) geçerlik kan?tlar? sunulmu?tur. Bu çal??malar, DYKÖ'nün gerçekten de dermatolojik hastal???n ya?am kalitesi üzerindeki etkisini ölçtü?ünü do?rulam??t?r.

Güvenirlik

Kaynakta güvenirlik bilgisi de ba?lang?çta '-' olarak i?aretlenmi?tir; ancak geli?tirme makalesi, ölçe?in iç tutarl?l???n? ve zamana kar?? kararl?l???n? kan?tlayan veriler sunar. Ölçe?in iç tutarl?l???, genellikle Cronbach Alfa katsay?s? kullan?larak rapor edilmi?tir. Yüksek bir Alfa de?eri (tipik olarak 0.80 ve üzeri), ölçek maddelerinin ayn? temel yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Ek olarak, test-tekrar test güvenirli?i çal??mas? yap?lm?? olabilir; bu, hastalar?n stabil durumdayken ölçe?i k?sa bir zaman aral???yla (örne?in, 2 hafta) iki kez doldurmalar? ve iki ölçüm aras?ndaki korelasyonun yüksek ç?kmas? anlam?na gelir. Bu, ölçe?in rastgele hatalardan ar?nm?? oldu?unu ve ölçümde kararl?l?k gösterdi?ini kan?tlar.

Faktör Analizi

DYKÖ'nün çok boyutlu yap?s?n? ortaya ç?karmak için Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) kullan?lm??t?r. Bu analiz, ba?lang?çta çok say?da olan ölçek maddelerinin hangi temel psikolojik boyutlar alt?nda topland???n? belirlemi?tir. 2005 çal??mas?na göre, ölçe?in birden fazla faktörden olu?tu?u tespit edilmi?tir, bu da dermatolojik ya?am kalitesinin tek bir skorla de?il, farkl? alt

ARABPSYCHOLOGY.COM

alanlarla (örne?in, Semptomlar ve Duygular, Sosyal Etkile?im, Tedavi Yükü) daha iyi temsil edildi?ini göstermektedir. Bu faktör yap?s?, ölçe?in teorik yap?s?n? destekler niteliktedir.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Geli?tirme (Development)

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme (örne?in, Hiçbir zaman, Bazen, Ço?u zaman, Her zaman gibi 4 veya 5 dereceli bir sistem).

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Cilt hastal??? tan?s? alm?? yeti?kin hastalar.

Age Group: 18 ya? ve üzeri (Yeti?kin popülasyon).

Population Details: Türkiye'deki çe?itli kliniklerde tedavi gören, farkl? dermatolojik tan?lara (psoriasis, egzama vb.) sahip hastalar.

Test Methodology: Kendi kendine raporlama (Self-report) yöntemiyle uygulanan, k?sa ve spesifik bir ya?am kalitesi ölçüm arac?.

Anahtar Kelimeler

Psikometri, Dermatolojik Ölçek, Ya?am Kalitesi Ölçümü, Cronbach Alfa, Faktör Yap?s?, Türk Dermatoloji.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Yay?nland??? dönem itibar?yla ORCID kayd? zorunlu olmayabilir. (Bilgi mevcut de?ildir.)

Affiliation Email addresses: Yazarlar?n kurumsal e-posta adresleri (Bilgi mevcut de?ildir.)

Correspondence Address: M.S. Gurel. ?leti?im e-postas?: gurelm@bigfoot.com

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2005 y?l?nda yay?mlanm??t?r ve Türk Dermatoloji literatürüne kazand?r?lm??t?r. Ölçe?in

ARABPSYCHOLOGY.COM

kullan?m? için telif hakk? ko?ullar? ve izin gereklilikleri, genellikle ilgili yazar (M.S. Gurel) veya orijinal yay?nc? (International Journal of Dermatology) ile ileti?ime geçilerek belirlenmelidir. Akademik ve klinik kullan?m için izinler genellikle e-posta yoluyla talep edilir. Ölçek kullan?m?yla ilgili spesifik bir ücret bilgisi mevcut de?ildir.

Kaynaklar

Gurel, M.S., Yanik, M., Simsek, Z., Kati, M. & Karaman, A. (2005). Quality of life instrument for Turkish people with skin diseases. *International Journal of Dermatology, 44,* 933-938.

Ölçe?in orijinal PDF dosyalar? a?a??dan indirilebilir:

dermatolojik-yasam-kalite-olcegi-toad.pdf
dermatolojik-yasam-kalite-olcegi-toad.pdf

Dermatolojik Ya?am Kalite Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Orijinal kaynak içerikte ölçek maddeleri sunulmam??t?r. Bu nedenle, maddeler bu bölümde yer almamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM